

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СПРОЩЕНОГО ПЛАНУ РАХУНКІВ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Малий бізнес є основою розвитку будь-якої держави з ринковою економікою. Становлення малого підприємництва потребує своєчасного та ефективного прийняття управлінських рішень, інформаційною базою для яких є дані бухгалтерського обліку. Тому актуальним питанням для суб'єктів малого бізнесу – юридичних осіб – є правильне групування інформації в системі бухгалтерського обліку [1, с. 38].

Вимоги, які ставляться до інформації, що формується системою бухгалтерського обліку малого підприємства, певною мірою відрізняються від інформаційних потреб менеджменту великих підприємств. Це насамперед пов'язано з тим, що суб'єкти малого підприємництва переважно не здійснюють цілий ряд господарських операцій. У зв'язку з чим і втрачається необхідність у застосуванні великої кількості рахунків бухгалтерського обліку. Найчастіше малі підприємства здійснюють в місяць від 100 до 300 різних господарських операцій, що дає їм можливість застосовувати просту чи спрощену форми ведення бухгалтерського обліку. Саме тому використання усієї номенклатури бухгалтерських рахунків, яка передбачена загальним Планом рахунків, є недоцільним. Вирішенням цієї проблеми і став, затверджений Міністерством фінансів України спрощений План рахунків бухгалтерського обліку [3].

Незважаючи на це, малі підприємства в своїй діяльності можуть за власним вибором використовувати загальний чи спрощений План рахунків. У спрощеному Плані рахунків виділено лише синтетичні рахунки та не передбачені субрахунки. Проте використовуються також і позабалансові рахунки, які передбачені загальним Планом рахунків.

Спрощений План рахунків має ряд відмінностей від загального Плану рахунків:

- назви рахунків збігаються з назвами аналогічних рахунків загального Плану рахунків, за винятком рахунків 18, 40 і 66, які у спрощеному Плані рахунків відповідно мають такі назви: рахунок 18 «Інші необоротні активи», 40 «Власний капітал», рахунок 66 «Розрахунки з оплати праці»;

- немає окремого синтетичного рахунка для обліку товарів, а їх облік ведеться на рахунку 26 «Готова продукція»;

- відсутні рахунки 17 «Відстрочені податкові активи» та 54 «Відстрочені податкові зобов'язання», оскільки суб'єкти малого підприємництва не обчислюють тимчасових різниць щодо податку на прибуток;

- не містить таких рахунків як 19 «Гудвіл», рахунка 25

«Напівфабрикати», 49 «Страхові резерви», 76 «Страхові платежі»;

– не містить рахунків класу 8 «Витрати за елементами», тобто малі підприємства не можуть вести бухгалтерський облік з використанням лише рахунків класу 8 при застосуванні спрощеного Плану рахунків[2].

Для забезпечення необхідної інформації про доходи та витрати в розрізі показників «Звіту про фінансові результати» деталізації вимагають також рахунки 70 «Доходи від реалізації», 90 «Собівартість реалізації» і 96 «Інші витрати». Проте за відсутності субрахунків передбачених спрощеним Планом рахунків, малим підприємствам доцільно відкрити самостійно необхідні субрахунки залежно від потреб управління та видів діяльності, що їх здійснює суб'єкт господарювання. Зокрема, до рахунку 70 може бути відкрито субрахунки «Доходи від реалізації продукції (товарів робіт, послуг)», «Інші операційні доходи» та «Інші фінансові доходи»; до рахунку 90 – субрахунки для обліку собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт і послуг), а до рахунку 96 для відображення різних витрат можна відкрити наступні субрахунки, наприклад, «Адміністративні витрати» «Витрати на збут», «Інші витрати операційної діяльності» тощо [2].

В цілому можна зробити висновок, що об'єднання окремих синтетичних рахунків при створенні спрощеного Плану рахунків дещо ускладнило отримання даних про певні об'єкти обліку при умові відсутності налагодженого належним чином аналітичного обліку. Загалом, незважаючи на те, що затверджений спрощений План рахунків не завжди повною мірою забезпечує необхідну інформацію для формування фінансової, податкової чи статистичної звітності підприємства, розроблення робочого Плану рахунків для кожного суб'єкта малого підприємництва окремо з урахуванням особливостей його діяльності дозволить вирішити таку проблему.

Список використаних джерел:

1. Дудніченко О. В. Особливості організації обліку на малих підприємствах / О. В. Дудніченко // Управління розвитком. – 2012. – № 9. – С. 38–40.
2. Облікова політика: навч. посібник / Савченко В. М., Пальчук О. В., Саловська Л. В. та ін.; за ред. Г. М. Давидова. – К. : Знання, 2010. – 479 с.
3. Про затвердження спрощеного Плану рахунків бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 19.04.2001 р. № 186.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291.
5. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: Наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000р. № 39.